

9. Honduras

KOM dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Drøftelsen på rådsmødet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) den 14.-15. september 2009 ventes at fokusere på situationen i Honduras efter kuppet mod præsident Zelaya den 28. juni 2009, herunder den forværrede menneskerettighedssituation, samt mulighederne for at fremme mæglingssporet gennem øget pres på Honduras' de facto regime. Der ventes vedtaget rådskonklusioner.

2. Baggrund

Honduras folkevalgte præsident Zelaya blev afsat ved hjælp af militæret i et forfatningsstridigt kup den 28. juni 2009. Kuppet skete efter en række tiltag, hvor Zelaya havde udfordret landets statslige institutioner i forsøget på at sikre muligheden for at blive genvalgt. Højesteret havde inden kuppet erklæret hans tiltag for ulovlige, og også menneskerettighedsombudsmanden havde forholdt sig kritisk til tiltagene.

Det internationale samfund har efterfølgende fordømt kuppet i skarpe vendinger. En FN-resolution har stillet krav om genindsættelse af den demokratisk valgte Zelaya i præsidentembedet.

De regionale institutioner, herunder Organisationen af Amerikanske Stater (OAS) og Rio-Gruppen, har spillet en fremtrædende rolle med enslydende fordømmelser af statskuppet. Efter udløb af en af OAS udmeldt frist for genindsættelse af præsident Zelaya er Honduras ekskluderet fra organisationen.

Mæglingsbestræbelser i Honduras anføres af Costa Ricas præsident Arias. Denne har efter en længere forhandlingsrunde i juli med konfliktenes parter fremlagt en syv-punkts plan til genetablering af den forfatningsmæssige orden i Honduras. Planen omfatter præsident Zelayas tilbagevenden som leder af en national samlingsregering, indtil hans afgang som præsident i januar, ophævelse af sanktioner mod landet, indførsel af (begrænset) amnesti for politiske forbrydelser og forbud mod, at Zelaya søger at ændre forfatningen med henblik på at åbne for muligheden for genvalg til præsidentembedet.

Menneskerettighedssituationen i Honduras giver generelt anledning til stigende bekymring. En bredt sammensat international NGO-gruppe med bl.a. repræsentation fra danske Ibis, der som en af de allerførste internationale grupper besøgte Honduras 17.-26. juli d.å., meldte om en række brud på menneskerettighederne i landet.

EU har løbende udtrykt utvetydig fordømmelse af militærkuppet og krævet at alle tilbageholdte løslades; at menneskerettighederne overholdes; og at alle parter i konflikten medvirker til at finde en fredelig løsning, som er i overensstemmelse med Honduras' forfatning og med demokratiske spilleregler. EU har udtrykt eksplicit støtte til de aktuelle mæglingsbestræbelser, som anføres af præsident Arias. Blandt øvrige tiltag har EU indstillet sin bistand til det statslige niveau i Honduras, og EU Kommissionen har suspenderet forhandlingerne mellem EU og de centralamerikanske lande (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras og Nicaragua) om en

associeringsaftale. Hertil har EU besluttet ikke at udsende en valgobservationsmission ifm. det kommende valg den 29. november 2009 i Honduras.

Fra dansk side er støtte til den honduranske ombudsmandsinstitution (3 mio. kr. i perioden januar 2009 – juni 2010 inden for rammerne af det regionale menneskerettigheds- og demokratiprogram i Mellemamerika) suspenderet og yderligere samarbejde og udbetalinger til de statslige institutioner indenfor det regionale miljøprogram er indstillet. Dansk støtte til civilsamfundet, kommuner og miljøfremme i det private erhvervsliv fortsætter. Danmark har ingen repræsentation i Honduras, der dækkes af den danske ambassade i Managua, Nicaragua. Honduras' ambassade i Stockholm er sideakkrediteret til Danmark.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der forventes på rådsmødet en drøftelse af situationen i Honduras efter kuppet, herunder af den forværrede menneskerettighedssituation i landet, og af EU's muligheder for at bidrage til genetablering af den forfatningsmæssige orden i landet, herunder gennem mulige målrettede sanktioner. Der ventes vedtaget rådskonklusioner.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side lægges vægt på fortsættelse af en fast og fælles EU-linje, der støtter op om Costa Ricas præsident Oscar Arias' og Organisation af Amerikanske Stater (OAS) mæglingsbestræbelser med henblik på genetablering af den forfatningsmæssige orden i Honduras, herunder tilbagevenden af den folkevalgte præsident Zelaya.

Fra dansk side vil der blive støttet fælles EU-overvejelser om målrettede EU-sanktioner mod Honduras' de facto regime med henblik på at fremme mulighederne i mæglingssporet.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes tilsvarende holdninger i de øvrige EU-lande. I forhold til målrettede sanktioner forventes Spanien at være mest aktiv.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.